

Til:

Finansminister Jens Stoltenberg
Næringsminister Cecilie Myrseth

02. mars 2026

Søkbart offentlig aksjeeierregister oppdatert i sanntid – behov for samtidig tilgang for pressen

Norsk Presseforbund, Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag viser til regjeringens arbeid med prioriteringer i statsbudsjettet for 2027 i forbindelse med regjeringens marskonferanse. På denne bakgrunn ønsker vi å gi innspill til det pågående arbeidet med etablering av en løsning for helhetlig rapportering og tilgjengeliggjøring av eierskapsinformasjon i norske aksje- og allmennaksjeselskaper.

Vi er kjent med at den videre prosessen for etablering av aksjeeierregisteret inngår i regjeringens budsjettarbeid, herunder behandlingen på regjeringens budsjettkonferanse i mars og de endelige prioriteringene i statsbudsjettet for 2027. Nettopp derfor er det avgjørende at sentrale premisser for løsningen avklares nå, før tekniske valg, arkitektur og økonomiske rammer fastlegges.

Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har gitt Brønnøysundregistrene og Skatteetaten i oppdrag å gjennomføre en konseptvalgutredning (KVU) for løsningen. Vi har så langt ikke hatt innsyn i satsingsforslaget, men tilgjengelig informasjon tilsier at løsningen foreløpig primært er dimensjonert for offentlige myndigheters behov.

Dersom dette legges til grunn for den videre konseptutviklingen, foreligger det en reell risiko for at pressens tilgang i praksis skyves ytterligere ut i tid. Etter det vi forstår, er pressens behov foreløpig kun omtalt som en forutsetning som eventuelt skal håndteres i en senere fase.

I en tid preget av økende oppmerksomhet om økonomisk kriminalitet, påvirkningsrisiko og komplekse eierstrukturer, er åpenhet om eierskap i næringslivet et sentralt virkemiddel for å forebygge korrupsjon, interessekonflikter og uønsket økonomisk innflytelse. Erfaringer nasjonalt og internasjonalt viser at slike gevinster i stor grad realiseres når informasjonen også er tilgjengelig for offentligheten gjennom redaktørstyrte journalistiske medier. Pressens tilgang til oppdatert og søkbar eierskapsinformasjon er avgjørende for å avdekke økonomisk kriminalitet, skjulte maktstrukturer og uheldige bindinger mellom næringsliv og offentlig sektor.

Stortingets anmodningsvedtak nr. 496 (2013–2014) av 16. juni 2014 forutsetter etablering av et løpende oppdatert aksjeeierregister. I KVV-arbeidet er det lagt til grunn at pressen skal inkluderes i løsningen. Den samme retningen understrekes i rapporten fra *Arbeidsgruppen for større åpenhet om aksjeeiere* til NFD av 18. juni 2024, som klart anbefaler å etablere et aksjeeierregister åpent også for andre enn offentlige myndigheter. Etter vårt syn må disse forutsetningene operasjonaliseres i den pågående konseptfasen.

Anmodningsvedtaket er i dag et av Stortingets lengst uoppfylte digitaliserings- og åpenhetstiltak. At registeret fortsatt ikke er etablert etter mer enn ti år, er oppsiktsvekkende. Forsinkelsene har også vært gjenstand for kritikk fra Stortingets finanskomité i Innst. 3 S (2020–2021), og inngår i den bredere kritikken fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen og Riksrevisjonen om mangelfull oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak.

Løsningen bør derfor fra starten av utformes slik at den muliggjør tilgang også for pressen, tilsvarende modellen som er lagt til grunn for registeret over reelle rettighetshavere. Dersom arkitektur, datamodell og søkefunksjonalitet utvikles utelukkende for intern myndighetsbruk, vil senere åpning for pressen kunne bli både mer kostnadskreven og forsinke realiseringen av registerets formål.

Det må understrekes at inkludering av pressens behov i etableringsfasen ikke vil kreve betydelige tilleggsinvesteringer. Tvert imot vil en senere ombygging kunne medføre unødvendige merkostnader, forsinkelser og dobbeltarbeid. EFTA-domstolens rådgivende uttalelse 7. mai 2025 gir en klar rettslig avklaring av pressens innsynsbehov. Domstolen fastslår at journalister ikke kan forventes å kjenne til konkrete selskaper på forhånd, nettopp fordi formålet med innsyn er å kartlegge hvilke selskaper en person kontrollerer. Effektivt innsyn forutsetter derfor tilgang til personsøk og kryssøk på linje med offentlige myndigheter.

På denne bakgrunn ber vi om at regjeringen allerede i behandlingen av satsingsforslaget sikrer at pressens tilgang inngår som en integrert del av løsningen fra etableringstidspunktet.

Med vennlig hilsen,

Sindre Granly Meldalen

jurist, Norsk Presseforbund

Solveig Husøy

ass. generalsekretær, Norsk Redaktørforening

Ina Lindahl Nyrud

advokat, Norsk Journalistlag

Kopi:

Brønnøysundregistrene

Skatteetaten